

MIEJSCA
AKTYWNOŚCI
LOKALNEJ

PRZYSTOSOWANIE LOKALU NA CEL DOMU SĄSIEDZKIEGO (MIEJSCA AKTYWNOŚCI LOKALNEJ)– WSKAZÓWKI

CZYM JEST DOM SĄSIEDZKI I JAK GO URZĄDZAĆ?

Miejsca Aktywności Lokalnej (MAL-e) to różnego typu miejsca, które wspierają lokalne pomysły i działania społeczne mieszkańców. MAL-e sprzyjają realizowaniu pomysłów mieszkańców, nawiązywaniu sąsiedzkich relacji oraz aktywnemu spędzaniu czasu wolnego w najbliższym otoczeniu. Robią to m.in. poprzez nieodpłatne udostępnianie swojej przestrzeni na oddolne działania, podejmowanie współpracy z mieszkańcami i wspólne aktywizowanie sąsiadów. Więcej na [stronie](#) oraz w [specjalnej broszurce](#).

Ideę MAL najlepiej realizują **domy sąsiedzkie**, których głównym celem działania jest wspieranie działań lokalnych i integracja sąsiedzka. Domy sąsiedzkie to miejsca (lokale), których cała przestrzeń oddana jest wyłącznie na aktywność lokalną mieszkańców, a głównym celem działania jest wspieranie działań lokalnych i integracja sąsiedzka. Dom sąsiedzki nie ma odgórnie ustalonego programu zajęć - to pomysły mieszkańców, grup nieformalnych i organizacji pozarządowych tworzą na bieżąco plan działania takiego miejsca. W domu sąsiedzkim mieszkańcy mogą m.in. spotkać swoich sąsiadów, uczyć się nawzajem nowych rzeczy (sąsiedzkie warsztaty i szkolenia) organizować spotkania lub po prostu razem spędzać czas. Domy sąsiedzkie są zwykle otwarte od rana do wieczora, często także w weekendy.

OGÓLNY CHARAKTER PRZESTRZENI

Przeźnię domu sąsiedzkiego powinna być:

- **możliwie elastyczna** – by pozwalała na prowadzenie różnorodnych działań i łatwą aranżację pod kątem np.: spotkań, warsztatów, miejsca o charakterze kawiarnianym, salki dla dzieci, miejsca do tańca.
- **wielofunkcyjna** – powinna odpowiadać potrzebom użytkowników w różnym wieku, m.in. uwzględniać potrzeby osób poruszających się na wózku.
- **mobilna** (np. ruchome meble, przesuwane stoły)

REKOMENDACJE EKSPERTÓW¹

Poniżej przedstawiono rekomendacje opracowane przez ekspertów (koordynatorów MAL):

---

¹ Raport „Tworzymy żoliborskie Miejsca Aktywności Lokalnej”, 2017

- **Urządzenie przestrzeni etapami.** Warto powstrzymać się od dookreślenia wszystkiego na starcie i budować przestrzeń począwszy od elementów trwałych. Meble i wyposażenie mogą być dodawane sukcesywnie, zgodnie z potrzebami. Warto dać miejscu czas na wypracowanie najtrafniejszych rozwiązań.
- **Dobry system przechowywania rzeczy to podstawa.** Warto zastanowić się co należy i gdzie składować, szczególnie dotyczy to rzeczy ciężkich, wyjmowanych sporadycznie, bądź codziennie.
- **Przeźnię dla pracownika.** Powinna być komfortowa i dająca możliwość swobodnej pracy, dzięki czemu pracownik będzie chciał angażować się i tworzyć to miejsce.
- **Przeźnię znacząco obrasta rzeczami w czasie.** Korzystnie jest zatem nie mnożyć przedmiotów, lecz wybierać wielofunkcyjne elementy wyposażenia (np. parapet będący jednocześnie schowkiem i siedziskiem), poręczne, mobilne i lekkie. To ułatwi sprawne aranżowanie przestrzeni na potrzeby różnych aktywności.
- **Uwalnianie powierzchni płaskiej, „podłoga jest na wagę złota”.** W obliczu ograniczonej powierzchni lokalu warto zrezygnować ze sztalug na korzyść ściennego systemu ekspozycji, a stojące wieszaki na ubrania zastąpić konstrukcją podwieszoną na suficie lub ścianie.
- **Możliwość oddzielenia przestrzeni.** Warto przemyśleć możliwość tymczasowego wydzielenia w ogólnej przestrzeni strefy kameralnej (np. za pomocą kurtyny, rolety, parawanu), dzięki czemu aktywności wiodącej mogłaby równolegle towarzyszyć aktywność poboczna (np. kameralne spotkanie, kącik zabaw dziecięcych).
- **Widoczność z zewnątrz.** Adaptacja przestrzeni przed budynkiem pozwoli skuteczniej dotrzeć do świadomości odbiorców i przechodniów. Solidna ława zamontowana na stałe ożywi przestrzeń przed MAL (w ciepłe dni mieszkańcy wolą przecież spędzać czas na powietrzu), stojak na rowery i miejsce do parkowania wózków dziecięcych poprawią komfort użytkowników.

PODZIAŁ PRZESTRZENI:

- przestrzeń kuchenna
- przestrzeń warsztatowa
- przestrzeń magazynowa
- przestrzeń dla koordynatora
- przestrzeń sanitarna

Przy niewielkim lokalu sposoby dzielenia przestrzeni mogą być symboliczne i elastyczne (np. kotary, ruchome ściany). Podział przestrzeni jest szczególnie ważny, szczególnie gdy w domu sąsiedzkiem odbywają się dwie niezależne aktywności mieszkańców, lub w momencie, kiedy jedno z zajęć kończy się, natomiast do MAL przychodzą już kolejni uczestnicy na następne zajęcia.

PRZESTRZEŃ KUCHENNA

Wyposażona w sprzęty kuchenne oraz długi dostępny blat, który umożliwi mieszkańcom wspólne przygotowywanie drobnych przekąsek.

PRZESTRZEŃ WARSZTATOWA

Wolna przestrzeń, która w wedle potrzeb może zmieniać swój charakter. Meble znajdujące się w niej powinny być lekkie i mobilne. Przestrzeń powinna być jasna. Podłoga powinna być wykonana z trwałego, łatwego do czyszczenia materiału, (jednocześnie przytulnego, nie biurowego).

PRZESTRZEŃ MAGAZYNOWA

Przestrzeń magazynowa powinna znajdować się blisko przestrzeni warsztatowej. Nie musi być duża, nie musi mieć dostępu do naturalnego światła. Powinny zmieścić się tu np. na składane krzesła, materiały plastyczne, sprzęty elektroniczne.

PRZESTRZEŃ DLA KOORDYNATORA

W lokalu należy przewidzieć miejsce dla osoby koordynującej działanie MAL, usytuowane tak, aby można było kontrolować stamtąd nie tylko salę wielofunkcyjną, ale i inne pomieszczenia, zwłaszcza wejście. Powinno się tam znaleźć biurko z krzesłem oraz zamykanymi szafkami, pozwalającymi na schowanie i przechowywanie m.in. dokumentów i laptopa. Obok powinno znaleźć się gniazdo internetowe oraz telefoniczne i gniazda elektryczne.

W lokalu może znaleźć się także bezprzewodowy telefon stacjonarny z centralą przy biurku koordynatora oraz urządzenie do połączenia z tłumaczem Polskiego Języka Migowego (także w sali komputerowej).

PRZESTRZEŃ SANITARNA

Powinny znaleźć się w niej urządzenia sanitarne rozmieszczone zgodnie ze „Standardami dostępności dla Miasta Stołecznego Warszawy”. W łazience powinny znaleźć się także: przewijak oraz kran techniczny.

STYL WNĘTRZA I WYPOSAŻENIE

STYL WNĘTRZA

Wnętrze powinno być jasne, neutralne, domowe. Ściany, meble oraz dodatki powinny być w stonowanej kolorystyce. MAL „nabierze kolorów” wraz z działaniami mieszkańców i ich efektami. Ostrożnie należy realizować zakupy kolorowych siedzisk, wieszaków czy innych dodatków.

WYPOSAŻENIE

Meble powinny być wielofunkcyjne, tak by w zależności od potrzeb, mogły pełnić różne funkcje. Przestrzeń MAL powinna zmieniać się i dostosowywać do programu, dlatego meble takie jak stoły, krzesła, fotele, szafki powinny być wyposażone w kółka (z blokadami), by np. w razie organizowania potańcówki wszystko można w szybki sposób (bez dźwigania) poprzesuwać.

Meble powinny być z dobrych, trwałych surowców. Ponadto powinny być lekkie, tak by można je będzie sztaplować (stoły i krzesła). Ważne jest również zakupienie mebli, które mają elementy zamienne (w razie zniszczenia można zakupić dany element).

REKOMENDOWANE ELEMENTY WYPOSAŻENIA:

- Internet (Wi-Fi), drukarka, skaner, komputer do użytku ogólnego, komputer dla koordynatora
- ekran i projektor (lub duży telewizor)
- nagłośnienie
- sztalugi (lub inny system do ekspozycji prac plastycznych mieszkańców)
- tablice korkowe, flipcharty
- siedziska na parapetach (pod nimi schowki)

- siedziska – różne rodzaje w tym: kanapy, pufy, krzesła, fotele, maty dla dzieci,
- stoliki, stoły na warsztaty (od 1 dużego stołu lepszych kilka kwadratowych, które można wg potrzeb łączyć lub rozdzielać)
- regały, pułki
- wyposażenie części kuchennej: zlew, kuchenka mikrofalowa, kuchenka, zmywarka, lodówka.

Styl wyposażenia powinien zostać uszczegółowiony w konsultacjach społecznych z mieszkańcami.

PRZY WEJŚCIU

Przy wejściu do lokalu powinny znaleźć się: wycieraczka, wiatrołap, miejsce do postawienia wózków dziecięcych.

PRZED LOKALEM

Adaptacja przestrzeni przed budynkiem pozwoli skuteczniej dotrzeć do świadomości odbiorców i przechodniów. Solidna ława zamontowana na stałe ożywi przestrzeń przed MAL (w ciepłe dni mieszkańcy wolą przecież spędzać czas na powietrzu), stojak na rowery i miejsce do parkowania wózków dziecięcych poprawią komfort użytkowników.

 Opracowanie:

Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy

Kontakt: Zuzanna Włodarczyk-Wojtowicz, Zespół Wzmacniania Wspólnoty Lokalnej,
zwlodarczyk@um.warszawa.pl, 22 443 34 39

Dokument powstał w oparciu o przygotowane dla Urzędu m.st. Warszawy opracowania:

- Załącznik do raportu z konsultacji społecznych „Stwórz z nami nowe miejsce dla mieszkańców Włoch”; Opracowanie: 22Architekci
- Załącznik do „#Pokolenia. Raport z procesu konsultacyjno-projektowego”; Koncepcja i wytyczne dla projektu wewnątrz lokalu przy al. Armii Ludowej 9 w Warszawie, przyszłego Miejsca Aktywności Lokalnej #Pokolenia , Autorzy: Michał Kocikowski , Mikołaj Łątkowski, październik 2017
- Raport „Tworzymy żoliborskie Miejsce Aktywności Lokalnej”, Opracowanie raportu: Ludwika Ignatowicz, Warszawa, 20 października 2017 r.